

Geriatric Akılcı Antibiyotik Kullanımı

Dr. Emel YILMAZ

UÜTF İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrob AD

Görükle-BURSA

KLİMİK 2024-KURS

06.03.2024

Yaşlılık ?
Yaşlanma ?

+

Yaşlılık nedir?

- Ayrıcalıksız her canlıda görülen
- Tüm işlevlerde azalmaya neden olan
- Süreğen ve evrensel bir süreç

Yaşlanma

Primer

Yaşın kronolojik
artması

Sekonder

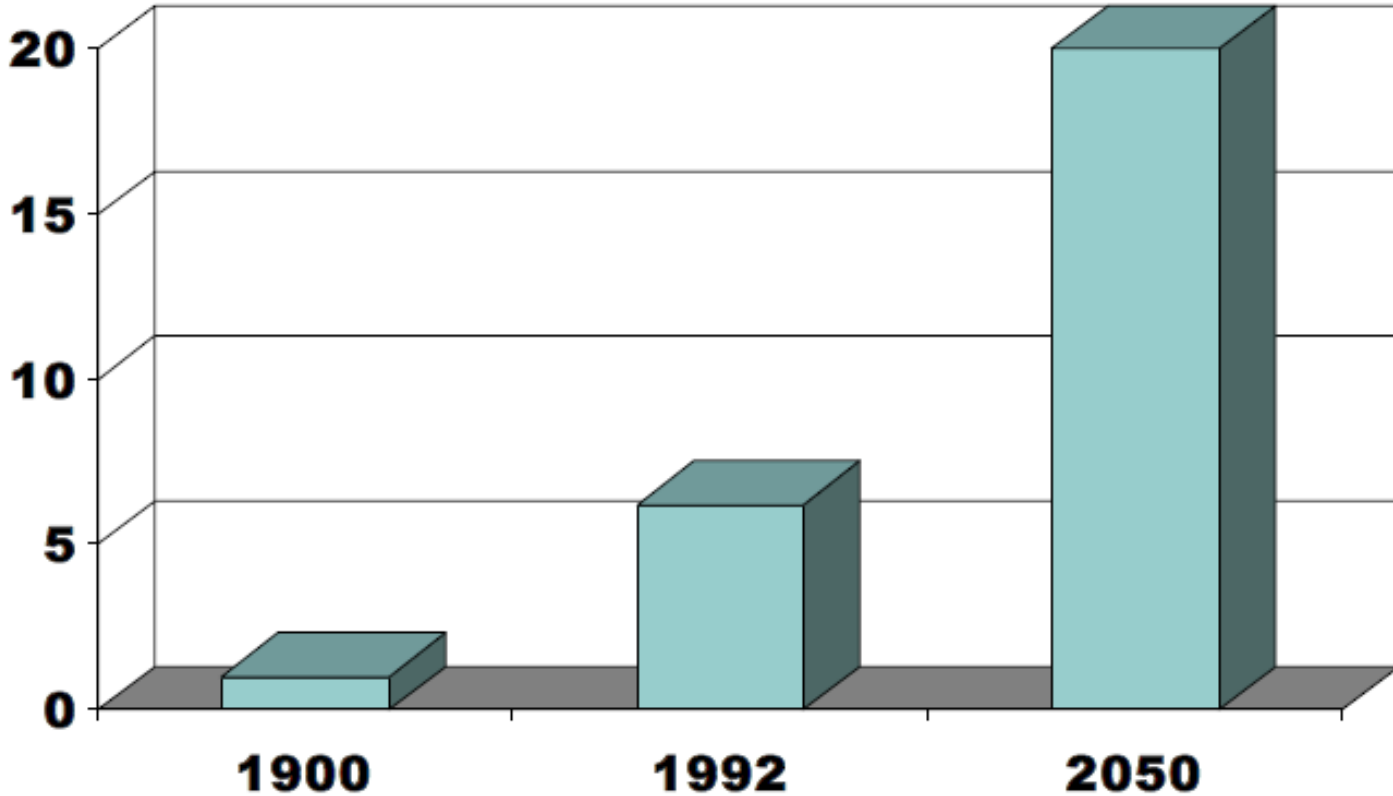
Primer yaşlanmanın
yanında hastalık ve
çevresel faktörler

Demografik Yaşlılık

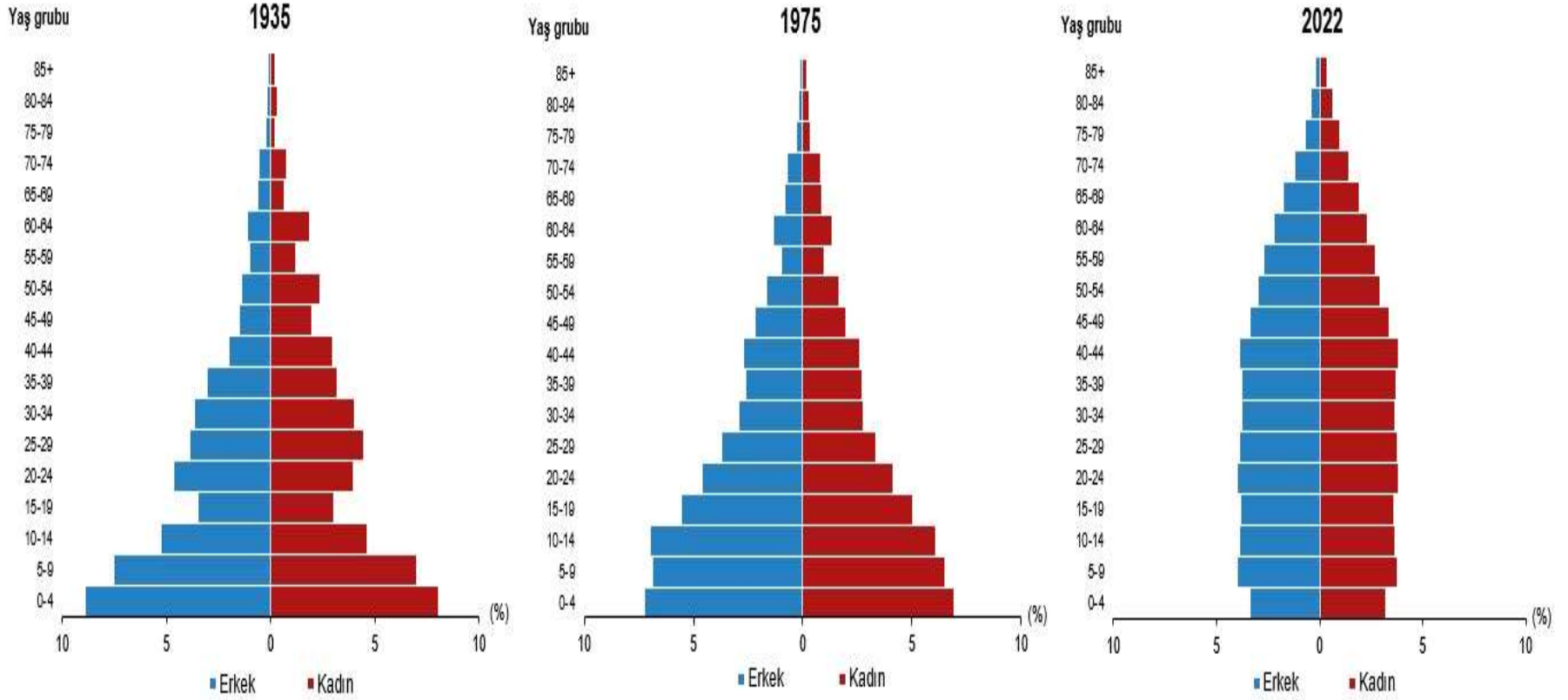
DSÖ;

- Yaşlı **65 yaş** ve **üstü** bireyler
- 65-74 yaş arası erken yaşlılık (**genç yaşlı**)
- 75-84 yaş arası yaşlılık (**yaşlı yaşlı/ileri yaşlı**)
- 85 yaş üzeri çok ileri yaşlılık (**ihtiyarlık/en yaşlı/kırılgan yaşlı**)

Dünyada ≥ 65 yaş popülasyon (%)

Ülkemizde Yıllar içinde Yaş Dağılımı

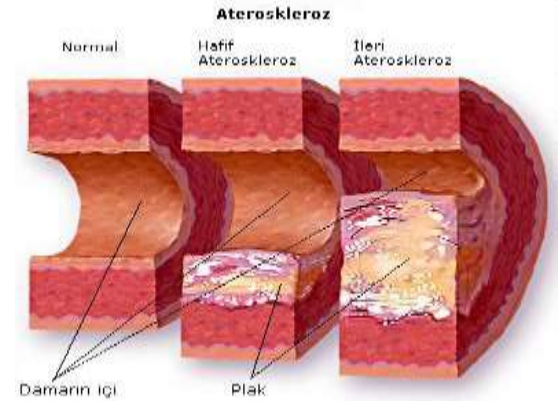
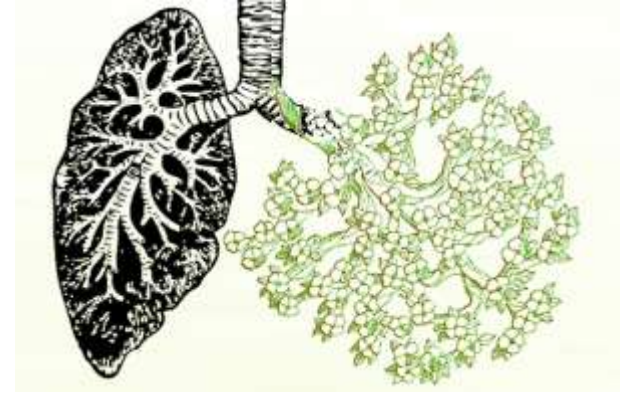
YAŞLILIKTA FİZYOLOJİK DEĞİŞİKLER

Yaşlılıkta fizyolojik değişikler

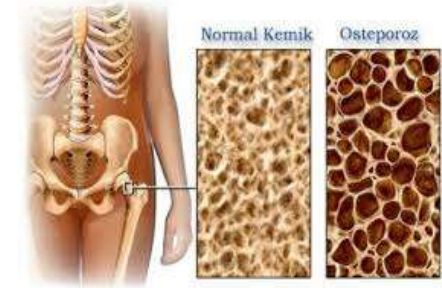
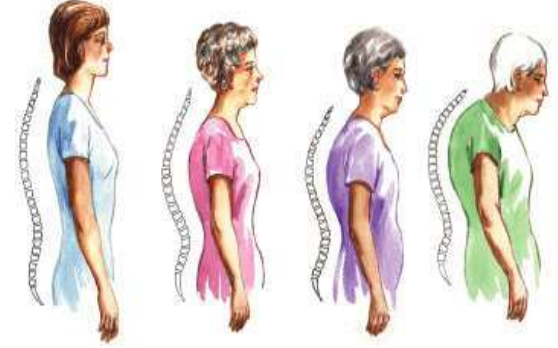
- Akcięerde elastisite azalır, kaburga kıkırdakları kemikleşir
- Damarlarda ateroskleroz oluşumu artar
- Kalp, karaciğer, böbreklerde bağ dokusu artar

Yaşlılıkta fizyolojik değişiklikler

- İskeletin mineral içeriği azalır (**osteoporoz**)
- Torasik kifoz ve lomber omurgaların düzleşmesi
- Eklem kıkırdağında dejenerasyon hızlanır (Osteoartrit, **Artroz**)
- Kas dokusu azalır, **yağ oranı artar**
- 70'li yaşlarda **kas kitlesi %25-30 azalır**

Yaşlılıkta sık görülen kronik hastalıklar

Diyabet

İskemik kalp
hastalığı

KOAH

Hipertansiyon

Dejeneratif
eklem
hastalıkları

Prostat
hipertrofisi

Ateroskleroz

.....

Demans

Available online at www.sciencedirect.com

Immunosenescence: what does it mean to health outcomes in older adults?

Janet E McElhaney^{1,2} and Rita B Effros³

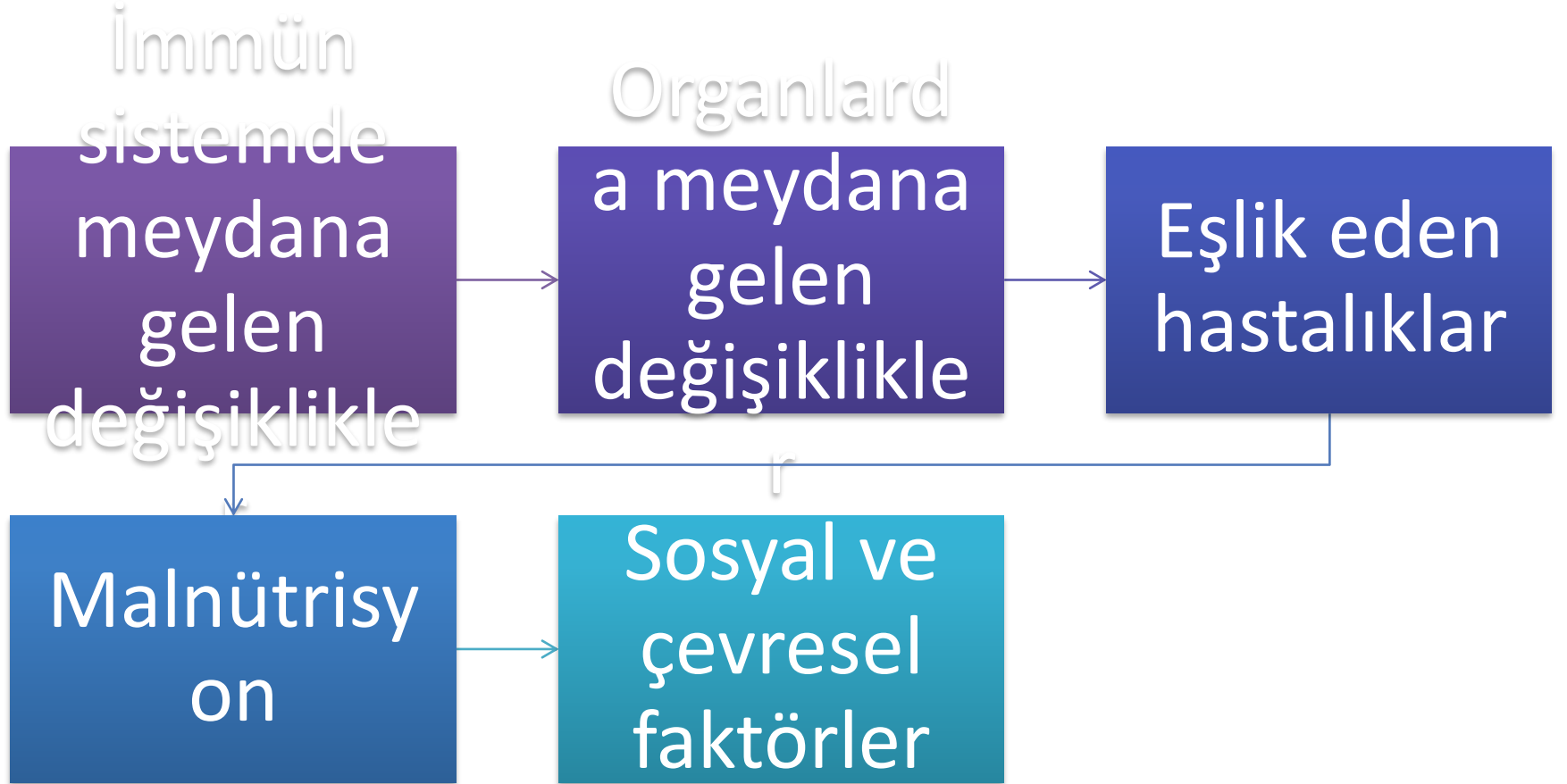
The most
respect to
infectious
in both in
reduced
infection
naïve T c
West Nile
the T cell

- **İmmün yaşlanma (immunosenescence)**
- **İleri yaşlılığa bağlı immün cevapların bozulması**

memory T cells to conserved epitopes of the influenza virus. Recent studies on how immunologic mechanisms of protection

'inflammaging', which may also contribute to the dysregulation of the cell-mediated immune response [2]. This

Yaşlılıkta İnfeksiyona Yatkınlık

Yaşlılarda İnfeksiyon

- Daha sık

- Atipik

- Ağır

- Mortal (>65 yaş 1/3 ölüm nedeni infeksiyon)

- Pnömonilerin >%50 ≥ 65 yaş

- Pnömoniye bağlı ölümler >%90 ≥ 65 yaş

- Yaşlılarda her zaman klasik bulgu olmayabilir
- Mental yetersizlik ile ifade edilemeyebilir

Kronik
hastalık
mı??

Tanıda
gecikme

Yaşlılarda bu sistem bozuk
Sıcak ve soğuğu algılama yeteneği bozuk

Isı üretimi ↓
Adaptasyon ↓

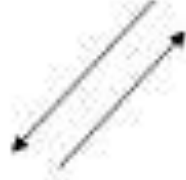

Geriatride Antibiyotik Seęimi

Temelde genç ve yaşı hasta arasında fazla bir fark yoktur
Ancak...

Antibiyotik

Kanıtlanmış
enfeksiyon
varlığı

Ampirik

Profilaktik
-Cerrahi
-Medikal

Akılcı İlaç Kullanımı Nedir?

Kişilerin hastalığına ve bireysel özelliklerine göre;

- **Uygun ilacı**
- **Uygun sürede**
- **Uygun dozda**
- **En düşük maliyetle**

kolayca sağlayabilmeleri olarak tanımlanmaktadır

Geriatride antibiyotik kullanım esasları

- Antibiyotik gerekli mi??
- İnfeksiyon odağı neresi??
- Olası etken???
- Antibiyotik duyarlılığı ??
- Antibiyotiğin farmakolojik özelliği ??
- Kombinasyon tedavisi olsun mu??
- **Konak faktörleri??**
- **Bağışıklık sistemi??**
- Kollateral hasara yol açar mıyız??
- **İnfeksiyon gelişmeden önlem alabilir miydik???**

Ampirik Tedavi

- Yaşla birlikte **MRSA, MDR Gram negatif** bakteri infeksiyonları sık
- **Penisilin direnci pnömokoklarda** yaşla birlikte artar
- **Üriner sistem infeksiyonlarında** ileri yaşta ***E. coli*** en sık etken
  - Ancak **enterokoklar**, diğer **enterik bakteriler ve nonfermantatif basiller** de düşünölmeli
- **Alt solunum yolu infeksiyonlarında Gram negatif** etkenler de düşünölmeli

Lokal verileri takip ve mümkünse
mikrobiyolojik dökümantasyon
Kültür....

Antibiyotiğin farmakolojik özellikleri

Kullanılan
ilaçlar ağızda
kuruluk yapar

- **Emilim**

- Yaşla birlikte **tükürük salgısı** azalır
  - Tablet ve kapsül eriyebilirliği ve emilimi değişir
- **Mide boşalması** gecikir, ince barsak geçiş süresi değişir
- GIS kan akımı düşüktür ve böylece **ilaç emilimi azalır**
- PPI kullanımı, **azalmış mide asidi** ile oral alınan ilaçların biyoyararlanımı azalır
  - Emilim değiştiği için antibiyotik dahil ilacın **farmakokinetiği** değişir (PK)

Antibiyotiğin farmakolojik özellikleri

Dağılım

- **Kas** kütlesinde azalır
- Total **su** miktarı azalır (%10-15)
- **Yağ** miktarında artış (% 20-40)

Suda ve yağda eriyen ilaçların dağılımında değişiklik olur

*Yaşla birlikte gerek altta yatan hastalıklar gerekse beslenme yetersizliği ile **albümin** miktarı azalır

Örn: Ertapenem en fazla plazma proteinine bağlanan karbapenemdir

Hipoalbüminemi varlığında **ertapenem toksitesi** artar

Table 1 Age-related PK modifications potentially associated with antimicrobial adverse effects

PK phase	PK change → consequence
Absorption	<ol style="list-style-type: none"> 1. ↓ Gastric acid production → ↓ drug dissolution and bioavailability (e.g. fluconazole, itraconazole) [8] 2. ↓ Gastric motility, small bowel surface area, and splanchnic blood flow → ↓ drug absorption [15, 18]
Distribution	<ol style="list-style-type: none"> 1. ↑ Adipose tissue → ↑ half-life and toxicity of lipid-soluble antimicrobials (e.g. fluoroquinolones, macrolides, rifampin, tetracyclines, imidazole) [23, 24] 2. ↓ Lean body mass and total body water → ↓ distribution and ↑ plasma concentration and toxicity of hydrophilic antimicrobials (e.g. aminoglycosides, β-lactams, glycopeptides) [25, 26] 3. ↑ Interstitial fluid accumulation (e.g. edema, ascites) → ↓ concentration of hydrophilic antimicrobials with ↑ risk of AMR [25, 26] 4. Hypoalbuminemia (e.g. malnutrition/proteinuria, sarcopenia) → ↑ concentration and toxicity of highly protein bound antimicrobials (e.g. ceftriaxone, clindamycin, penicillins, sulfonamides [27, 30])
Metabolism	<ol style="list-style-type: none"> 1. ↓ Hepatic blood flow and CYP enzyme activity → ↑ half-life and toxicity of antimicrobials undergoing liver metabolism (e.g. azoles, antiretrovirals, fluoroquinolones, macrolides) [34–36] 2. ↓ Availability of CYP hepatic metabolism (e.g. polypharmacy) → ↑ drug toxicity and risk of drug–drug interactions (e.g. azoles, antiretrovirals, fluoroquinolones, macrolides) [37–41]
Excretion	<ol style="list-style-type: none"> 1. ↓ Renal blood flow and glomerular filtration rate → ↑ half-life, serum concentration, and toxicity of antimicrobials undergoing renal excretion (e.g. aminoglycosides, β-lactams, fluoroquinolones, trimethoprim/sulfamethoxazole) [62–71] 2. Renal replacement therapy → ↑ antimicrobial drug removal with ↓ serum concentration and ↑ risk of AMR

AMR antimicrobial resistance, CYP cytochrome P450, PK pharmacokinetics, ↓ indicates decreased, ↑ indicates increased

HİDROFİLİK ANTİBİYOTİKLER

Düşük dağılım hacmi
Böbrekten atılım
Düşük hücre içi penetrasyon

Dağılım hacmi azalır
Plazma düzeyi artar

Aminoglikozidler
Beta-laktamlar
Linezolid
Glikopeptid
Kolistin
Daptomisin

LİPOFİLİK ANTİBİYOTİKLER

Yüksek dağılım hacmi
KC'den atılım
Yüksek hücre içi penetrasyon

Dağılım hacmi artar
Plazma düzeyi azalır

Kinolonlar
Makrolidler
Linkozamidler
Tigesiklin

**Obezlerde
toksik!!**

İlaç metabolizması

Yaşla birlikte

- ✓ karaciğer kitlesi
- ✓ kan akımı %12-40 azalır

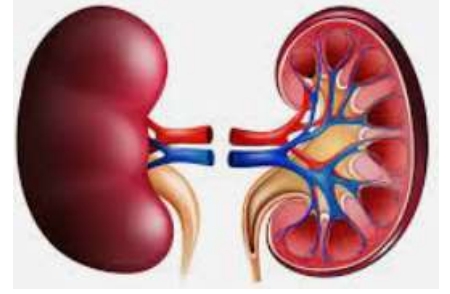
İlaç eliminasyonu azalır ve yan etki artışı olur

- **Böbrek kitlesi azalır**
- Kan akımı azalır
- Nefron sayısı azalır
- Glomerüler filtrasyon azalır

Renal atılımı olan ilaçların atılımı azalır

Nefrotoksisite

Aminoglikozidler

Sefaloporinler

Penisilin ve türevleri

Kinolonlar

Aztreonam

İmipenem

Vankomisin/Teikoplanin

Tetrasiklin

Trimetoprim

DOZ AYARI YAPILMALI

Serum **kreatinini** böbrek işlevini tahmin etmede güvenilir değil (**kas kitesi??**)

GFR hesabı

- **MDRD** (Modification of Diet in Renal Diseases Study)

$$\text{GFR: } 186 \times \text{serum kreatinin}^{-1.154} \times \text{yaş}^{-0.203} \times$$

(kadın) 0.742×1.212

- **Cockroft-Gault formülü**

$$\frac{\text{Ağırlık (kg)} \times (140 - \text{yaş})}{72 \times \text{Serum kreatinin (mg/dl)}} \quad \text{Kadın} \times 0.85$$

- 80 yaşında kadın
- 85 kilo
- Üriner sistem infeksiyonu
- **Piperasilin/tazobaktam** başlanması planlanıyor
- **Kreatinin 1.7**
- MDRD → GFR: 30 mL/min/1.73 m² → PTZ 4x2.25 gr
- Cockcroft-Gault → GFR: 16 mL/min → PTZ 3x2.25 gr

İleri yaşta mümkün oldukça
AG, Vakomisin, amfoterisin gibi
terapötik sınırı **dar** ilaçlardan
kaçınılmalı ya da **serum düzeyi**
takip edilmelidir

 OPEN ACCESS

Oral fluoroquinolone use and serious arrhythmia: bi-national cohort study

Malin Inghammar,¹ Henrik Svanström,² Mads Melbye,² Björn Pasternak,² Anders Hviid²

¹Lund University, Department of Clinical Sciences Lund, Section for Infection Medicine, Lund, Sweden

²Department of Epidemiology Research, Statens Serum Institut, 2300 Copenhagen S, Denmark

Correspondence to: M Inghammar
malin.inghammar@med.lu.se

Additional material is published online only. To view please visit the journal online.

Cite this as: *BMJ* 2016;352:i843
<http://dx.doi.org/10.1136/bmj.i843>

Accepted: 29 January 2016

ABSTRACT

OBJECTIVE

To evaluate if oral fluoroquinolone use is associated with an increased risk of serious arrhythmia.

DESIGN

Bi-national cohort study, linking register data on filled prescriptions, cases of serious arrhythmia, and patient characteristics.

SETTING

Denmark, 1997-2011; Sweden, 2006-13.

PARTICIPANTS

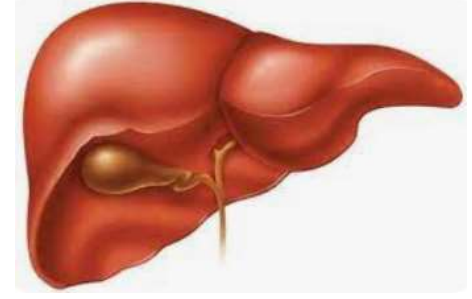
The study cohort was derived from a source population of all Danish and Swedish adults, aged 40 to 79 years. 909 656 courses of fluoroquinolone use (ciprofloxacin 82.6%, norfloxacin 12.1%, ofloxacin 3.2%, moxifloxacin 1.2%, and other fluoroquinolones 0.9%) and 909 656

1 000 000 courses of fluoroquinolones. The risk of serious arrhythmia was not statistically significantly increased in any of the subgroups, including analyses by fluoroquinolone type.

CONCLUSIONS

Contrary to previous reports, oral fluoroquinolone treatment was not associated with an increased risk of serious arrhythmia in the general adult populations of Denmark and Sweden. Given the statistical power of the study, even small increases in relative and absolute risk could be ruled out. Since ciprofloxacin was the most commonly used fluoroquinolone in our study, we cannot exclude that intraclass differences influence the risk of serious arrhythmia associated with other less frequently used fluoroquinolones.

Hepatotoksisite

İdiosenkraziktir

Önceden **öngörülemez**

72 saat sonra bakılmalı

>**ALT x2** semptomlu

>**ALT x5** semptomsuz ilaç kesilmeli

Home MEQK NLM SDS Home About Us Contact Us Search Enter a drug name

DRUG RECORD

CLARITHROMYCIN

STRUCTURE

Overview
Case Report
Product Information
Chemical Formula and Structure
References
Other Reference Links

OVERVIEW
Clarithromycin

Clarithromycin is a semisynthetic macrolide antibiotic used for a wide variety of mild-to-moderate bacterial infections. Clarithromycin has been linked to rare instances of acute liver injury.

Background

Clarithromycin is a semisynthetic macrolide antibiotic used widely to treat mild-to-moderate

Hepatotoxicity

Clarithromycin, like other macrolide antibiotics, has been linked to two forms of hepatotoxicity. The first is an acute, transient and asymptomatic elevation in serum aminotransferases which occurs in 1-2% of patients treated for short periods and a somewhat higher proportion of patients given clarithromycin long-term. Asymptomatic elevations in serum enzymes are particularly common among elderly patients given doses of clarithromycin. Clarithromycin can also cause acute, clinically apparent liver injury with jaundice. The liver injury usually appears within the first 1 to 3 weeks after initiation of treatment and resolves after clarithromycin is stopped. The pattern of liver enzyme elevations varies but the resulting hepatitis is often cholestatic and can be prolonged. Allergic signs and symptoms have not been consistently reported. Recovery occurs with withdrawal of the medication over 4 to 6 weeks in most cases. The typical latency, clinical pattern and course of the cholestatic hepatitis due to clarithromycin resembles that of the other macrolide antibiotics.

Klaritromisin iki tip hepatotoksisteye yol açar.

1. **Akut, geçici, asemptomatik transaminaz yüksekliği:** kısa süreli kullanımda %1-2, uzun süreli kullanımda biraz daha yüksek oranda
2. **Akut klinik form:** hepatit, genellikle kolestazla seyreder, Tdv. nin 1-3. haftasında ortaya çıkar, yeniden kullanım varsa 24-48 saatlerde bile görülebilir. ilaç kesildikten sonra 4-8 haftada kaybolur.

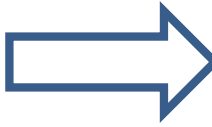

Hepatocellular (Elevated ALT)	Mixed (Elevated ALP + Elevated ALT)	Cholestatic (Elevated ALP + TBL)
Acarbose	Amitriptyline	Amoxicillin-clavulanic acid
Acetaminophen	Azathioprine	Anabolic steroids
Allopurinol	Captopril	Chlorpromazine
Amiodarone	Carbamazepine	Clopidogrel
Baclofen	Clindamycin	Oral contraceptives
Bupropion	Cyproheptadine	Erythromycin
Fluoxetine	Enalapril	Estrogens
HAART drugs	Flutamide	Irbesartan
Herbals: kava kava and ginseng	Nitrofurantoin	Mirtazapine
Isoniazid	Phenobarbital	Phenothiazines
Ketoconazole	Phenytoin	Terbinafine
Lisinopril	Sulfonamides	Tricyclics
Losartan	Trazodone	
Methotrexate	Trimethoprim-sulfamethoxazole	
NSAIDs	Verapamil	
Omeprazole		
Paroxetine		
Pyrazinamide		
Rifampin		
Risperidone		
Sertraline		
Statins		
Tetracyclines		
Trazodone		
Trovafloxacin		
Valproic acid		

Amiodoron

Kodein

Kinidin

CYP 3A4 enzimi ile metabolize

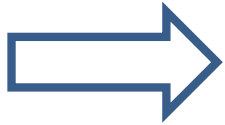
Propranolol

am

Norfloksasin

Ketakonazol

Eritromisin

CYP 3A4 potansiyel inhibitörü

Verilir

se

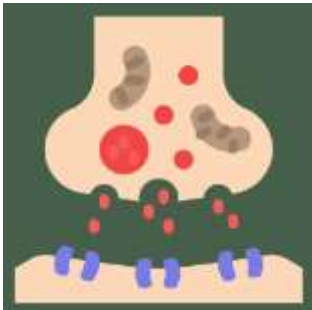
Düzeyleri artar

Hepatotoksisite

- İleri yaşta **CYP3A4** aktivitesinde **%30** azalma olur
- CYP3A4 ile metabolize olan ilaçların **eliminasyonunda gecikme** olabilir ve yan etki artar
  - Örnek: makrolidler, **kinolonlar** kullanıldığında **QT uzaması** ileri yaşta daha fazla görülür
  - **CYP3A4**'ten daha az etkilenen
    - Makrolidlerden azitromisin ve ketolitler
    - Kinolonlardan ise siprofloksasin ve levofloksasin daha az kardiyotoksiktir

Yaşlı & Antibiyotik & Nörotoksisite

Antibiotic class	Number of publications	Neurotoxic effects	Mechanism of neurotoxicity	Risk factors
Aminoglycosides: 1. Gentamicin 2. Streptomycin 3. Amikacin 4. Tobramycin 5. Neomicin 6. Kanamycin	5: retrospective case reviews; case series; case reports	Ototoxicity-class effect Peripheral neuropathy; encephalopathy (gentamicin) Neuromuscular blockade-class effect	Activation of NMDA receptors Lysosomal abnormality; Axonal loss; Inflammatory response Inhibition of pre-synaptic quantal release of acetylcholine and binding of drug to postsynaptic receptors	Increased CNS permeability Intrathecal administration
Beta lactams- Cephalosporins: High risk agents: 1. Cefazolin 2. Cefesolis 3. Ceftazidime 4. Cefoperazone 5. Cefepime Low risk agents: 1. Cephalexin 2. Cefatoxime 3. Ceftriaxone	24- Case reports; retrospective reviews; review articles	Encephalopathy with Triphasic waves on EEG Tardive seizures Seizures NCSE Myoclonus Asterexis	Inhibition of GABA-A release; Increased glutamate; Induction of endotoxins; Cytokine release	Renal failure Prior CNS disease Older age Excess dosage
Beta-lactams- Penicillins: 1. Benzylpenicillin 2. Penicillin G 3. Piperacillin 4. Ticarcillin 5. Ampicillin 6. Amoxicillin 7. Oxacillin	4: Case reports; case series	Seizures Tardive seizures Encephalopathy Tremors	Inhibition of GABA-A receptors	Renal failure; low birth weight-neonates
Beta-lactams Carbapenems 1. Imepenem 2. Meropenem 3. Paripenem 4. Ertapenem 5. Doripenem 6. Ceftaroline	4: Case reports	Encephalopathy Seizures Myoclonus Headache	Inhibition of GABA-A receptors; Possibly binding of glutamate	Renal failure

Antibiotic class	Number of publications	Neurotoxic effects	Mechanism of neurotoxicity	Risk factors
Tetracyclines	1: Review article	Cranial nerve toxicity; Neuromuscular blockade; Intracranial hypotension		
Trimethoprim-Sulfametaxazole	8: case reports	Transient psychosis; encephalopathy; aseptic meningitis	CNS penetration	Advancing age; Immunocompromized
Macrolides.azalides: 1. Erythromycin 2. Clarithromycin 3. Azithromycin, 4. Dirithromycin	6: Case reports; Review articles	Ototoxicity	Damage to Cochlea	
Quinolones: 1. Ciprofloxacin 2. Norfloxacin 3. Ofloxacin 4. Gemifloxacin 5. Levofloxacin 6. Gatifloxacin	5: Case reports; case series	Psychosis Encephalopathy Seizures NCSE Orofacial dyskinesias Action myoclonus Ataxia Dysarthria Chorea	Inhibition of GABA-A receptors; Activation of NMDA receptors	Advancing age; Impaired renal function; Increased permeability of blood-brain barrier
Oxazolidinones 1. Linezolid	4: case reports; case series	Encephalopathy Bells palsy Optic neuropathy	Not known	
Streptogramins: 1. Dalfopistin-quinupristin	1: case report	Headache		
Polymixins 1. Polymyxin B 2. Colistin	5: case reports; case series; retrospective reviews	Chemical Arachnoiditis Seizures Diplopia Ataxia Paresthsias Polyneuropathy Myasthenia-like syndrome	High affinity binding to CNS Blocking acetylcholine receptors; Prolonged depolarization via calcium depletion	Co-administration of narcotics, anaesthetics, muscle relaxants; Myasthenia gravis Renal failure Cystic fibrosis
Others: 1. Clindamycin 2. Vancomycin 3. Nitrofurantoin 4. Chloramphenicol 5. Metronidazole	10: case reports; case series	Tardive dyskinesia; Extrapyrmidal syndrome Ventriculitis Polyneuropathy, benign intracranial hypotension Optic neuritis Ataxia Dysphagia Peripheral neuropathy	CSF inflammatory response Cerebellar/brain stem lesions Axonal damage	Impaired renal function

Safety of Imipenem/Cilastatin in Neurocritical Care Patients

Jason Hoffman · Jason Trimble · Gretchen M. Brophy

Published online: 31 December 2008
© Humana Press Inc. 2008

Abstract

Background Infection in the intensive care unit (ICU) empirically requires broad-spectrum antibiotics. Imipenem/cilastatin, often reserved for more serious hospital-acquired infections, is thought to be associated with a higher risk of seizures than other penicillins and carbapenems. We conducted

small pediatric study of 21 patients showed a high incidence of seizures and is often cited as the reason imipenem should not be used in meningitis. However, many studies noting seizures with both meropenem and imipenem/cilastatin attribute this to patients with lower body weight, elderly, or those with impaired renal function.

- 1754 hasta **imipenem 2 gr/gün** ile tedavi
- Olgularda orta veya ciddi infeksiyon
- 52(%3) olguda **nöbet**, bunların 16 (%0,9)'sı olası veya kesin ilaç ilişkili
- 16 olgunun tümü **düşük vücut ağırlıklı, kreatinin klirensi azalmış ve ileri yaş olma** durumu mevcut

Ototoksisite

- Aminoglikozidler
- Eritromisin
- Klaritromisin
- Azitromisin
- Vankomisin

İleri yaşta daha fazla

Yaşlılarda ilaca bağlı ishal

Nedenleri

- NSAİİ
- KVS: Anti-aritmikler
- GIS: Laksatif kullanımı, Mg içeren antiasitler
- DM: Metformin, Akorboz
- Nörolojik: Selektif serotonin geri alım inhibitörleri, Kolinesteraz inhibitörleri
- Kemoterapötikler
- Antibiyotikler

Klindamisin
Ampisilin
Amoksisilin
Sefalosporinler
Florokinolonlar

Çoklu ilaç ?

- Polifarmasi **5'ten fazla** ilaç kullanılması
  - yaşlılarda **%40**
- Muhtemel ilaç **yan etkilerinin %25'i antibiyotiklere** bağlı
- Hastanede **ölüme** yol açan nedenler arasında **ABD'de ilaç yan etkisi 6. sırada**

Gurwitz JH et al. *Am J Med.* 2005
Esengen Ş et al. *Geriatrici.* 2000; 3: 6-10

Kombinasyon tedavisi gerekli mi?

- Çok gerekli olmadıkça kaçınılmalı

Toksosite artar

Direnç artar

Maliyet artar

Sonuç olarak;

Önce zarar verme!!!

Düşük dozla başla ve yavaş artır
(**start low, go slow**)” ilkesi

Günümüzde “çoğu ilacı kes, kullanılacakların dozunu azalt
“(bstop most, reduce dose)” olarak değiştirilmektedir

- İleri yaşta yan etki **yakın takip** edilmeli
- **ilaç etkileşimlerine** dikkat edilmeli
- İleri yaş için **ideal antibiyotik** tedavisi için çalışmalara ihtiyaç var
- En güvenilir antibiyotikler yine de **beta laktamlardır**

Teşekkürler

*Yaşlılık bilgisiz için
kış,
bilgili için hasat
mevsimidir.*

*Yaşlılık bir dağa tırmanmak
gibidir; nefessiz bırakır ama
muhteşem bir manzaraya
tanık olursunuz.*